

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXVIII. Dominica Passionis. Illachrymatur Orator immensæ illorum
stupiditati, qui, cùm peccati mortalis se reoscient, adhuc rident.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

in mundo DEUM, quem illi longissimè remotum & nullum vellent. Inde larvæ illæ & spectra nocturna insurgunt, umbræ horribiles, & fœdalia phantasmata, noctes vigiles, & somnus inquietus, qui curas ceteroquin mitigare & sopire solet: *si dixero, consolabitur me lectulus meus, terrebis me per somnia, & per visiones horrore concuties.* Nec credatis velim, Auditores, furias inferni, ardent face armatas, ut in scenis ac theatris usuvenit, contortis in flagri morem viperis ac serpentibus eos flagellare; fabulæ hæ sunt, sed delictorum molesta memoria & Synderesis animi illos torquet; funestæ illæ mentis imagines, suspiria profunda, horrores improvisti, velut furæ domesticæ, illos flagellant; quæ ergo illorum potest esse felicitas? *Ducunt in bonis dies suos, hoc equidem verissimum; ducunt in venationibus, ducunt in ludis equestribus, ducunt in choreis, ducunt in cæteris profanis animi laxamentis; sed longè diversum est, ducere dies in bonis, aliud verò ducere bonos dies quòd enim dies faustos ac felices ducant, id sanè à veritate quàm*

maximè alienum est. Nequicquam igitur hodiè in excusanda impiorum felicitate desudassem, cum eorum felicitas imaginaria duntaxat sit, imò nulla, quòd si aliqua felicitatis species appareret, fallax illa est ac dolosa, sicut mulieri stibio, cerusâ ac purpurâ ornata, quæ non nisi è longinquo inspicere debet; ubi propius accesserit, non amorem & admirationem, sed nauseam ac tædium movet: *non est huiusmodi, & sincera felicitas; crusta est insana, liceat mihi loqui cum Seneca, cum quo etiam perorabo: Nullum solus, licet illud fortuna exornet munere suis, impunitum est, quoniam sceleris in scelere supplicium est.* Quod cum ita sit, sermonem meum ita concludo: habent & impii suas tribulationes, easque graviore iis, quæ patiuntur, hoc solo discrimine, quod ærumnæ justorum sint gloriæ propiora, impiorum verò sint ætæternæ poenæ æternæ, acciditque illis, quod infamibus Sodomæ civibus, quibus urbis suæ incendium æterni rogi & flammaram exordium fuit.

SERMO VIGESIMUS OCTAVUS.

DOMINICA PASSIONIS.

Quis ex vobis arguet me de Peccato? Ioan. 8.

Uo tempore Carolus Septimus Franciæ gubernacula tenebat, bellum atrox in Aquitania Anglos inter & Gallos exarsit, in cuius primordio cum Galli succumberent, misso ad regem uno è præcipuis Ducibus, auxilia sollicitabant, atque unâ necessitatem exercitiis, urbium expugnationes, bellicum statum ac pericula significabant. Appulsus in Aulam legatus, regem ac Procures lusui vacantes invenit, diuque prætolatus tandem in conspectum admittus est. Rex magnâ humanitate exceptum, manuque prehensum in conclave suum deduxit, variis lusibus instrumentis instructum, deque ludis equestribus, qui magnâ tunc curâ parabantur, de scenis ac theatris prolixè cœpit disserere. Prudentissimus belli Dux, cum ad hos discursus diu multumque tacuisset, percunctante tandem Rege, quid sibi de spectabili hoc apparatu videretur, vultu in admirationem composito respondit: videtur mihi, inquit, ô Rex neminem repetire esse, qui provinciæ suæ jacturam hilariùs ferat, quàm tua majestas. Facile cepit Rex acutum responsum, ruptoque prioris discursus filo, exercitiis sui calamitates, & hostium progressus attentè audivit, ac necessaria subsidia quamprimùm parari imperavit. Fide certum est, Auditores, nec arcium, nec munimentorum, nec urbium, nec regnorum jacturam comparari posse cum ea, quam quivis lethalis noxæ reus patitur, dum gratiam Dei perdit & tamen, si eorum demos curiosius arbitrari liceret, appareret sanè, non paucos eodem momento latrunculorum ludo intentos, alios ad tempus hilariter fallendum amica colloquia serere, alios inter risus & cachinnos comædias spectare, alios id unicum sollicitè agere, ut musico concentu in seram noctem Amasis blandiantur, aut diem variis animi relaxationibus ac deliciis frangant. Fierine potest, peccatores infelicissimi, ut tam hilariter gravissima vestra damna feratis? Certò persuasum habeo, vos, si eo tempore, quo tam inconsultæ hilaritati indulgetis, jacturæ magnitudinem seridè cogitaretis, inter uberes lacrimas amarus ex imo pectore singultus ducturos; certè abjectis ocyus cum nausea aleis, relictis theatris, desertis conventiculis, intra cubiculi vestri solitudinem luctui & planctibus tamdiu vacaretis, donec certâ vos spe solari possentis, ruinas vestras integrè esse reparatas. Verùm miseria vestra vos latet, quia nunquam de ea cogitatis, nec alios de ea vos admonentes benignè sustinetis; tantum abest, ut ex Viro Religioso, aut sincero amico sollicitè interrogare velitis: *quis ex vobis arguet me de peccato?* Veniam ergo mihi dabit, Auditores, si ego servus vester fidelissimus ad alloquium vestrum hodie admitti petam, ut statim vestrum sincerè vobis exponam. Si risum vobis mereri videtur mea petitio, pergite, per me licet, & ludere, & joculari; quodsi verò calamitatem vestram

Y y agno-

agnoscitis, dicite, obsecro, qui fieri potest, ut experiamur portentum tam insolitum, atque unà tam frequens, nimirum peccatorem ridentem.

II. Ante omnia vos nōsse oportet, quōd, antequam lethali vos noxā polluitis, in tam excelso Dignitatis gradu constituti fueritis, ut non solum honoratissimi servi, sed amici præterea charissimi, nec amici duntaxat, sed Dei filii essetis, qui vos in familiam suam adoptavit, & per communicationem gratiæ suæ omnium suorum attributorum, prærogativarum, jurium, titulorum, ac thesaurorum participes effecit; verbo, Divinæ fecit consortes naturæ, D. Petro

2. Petr. 1.
4. testante. Hac dignitate per peccatum excidistis, nec jam vel filios, vel amicos, vel servos, vos Deus porro agnoscit, sed palam protestatur, *nescio vos*. An adhuc exultare potestis & lætari? Certè infelix Esau,

Matth.
25. 12. cum se jura primogeniti amisisse, & paternam benedictionem à fratre sibi præceptam videret, tam vehementi & acerbo dolore correptus est, ut leonis instar lethali sagittâ transfixi, ir-

Gen. 27.
34. rugierit: *Auditis Esau sermonibus Patris irrugit clamore magno*. Ah peccatores! parùm omnino foret, si DEUS solum prærogativis ac juribus primogenito competentibus vos spoliaret, secundi saltem titulus ad solatium vobis superesset; verùm omni prorsus adoptionis jure excidistis, unde nulla vobis porro benedictio, sed illa solum maledictio expectanda est, qua Christus aures damnatorum feriet: *Si mortui fueritis, verba sunt Eccle-*

Eccles.
41. 11. *si mortui fueritis, verba sunt Eccle-*

siastici, in maledictione erit pars vestra. Vos tamen minimè rugitis cum Esau, sed ridetis cum Jacob, velut opima hæreditate ditati.

III. Verùm, quæ hæc amentia & cæcitas est? an nescitis, Deum duntaxat capere è corde vestro, & vos ex corde divino exclusos esse? dissolutum enim verò est amabile illud vinculum, quod DEI ac hominis affectum mutuo conjunxit: novi quidem Deum illique præsentem, & totum ubique diffusum esse, ut cum breviter, & novosè D. Cyprianus descripsit; verum in animo Justi non vulgari ac communi, sed singulari prorsus & inapplicabili modo est præsentem; nec Angelus Gedeonem, nec Michaelus D. Virginem, cum illi Ave diceret, sublimiori titulo condecorare potuit, quàm ut diceret, *Dominus tecum*. Specioso hoc titulum indignum se reddidit peccator: *Impius est Dominus ab impiis*, ait Sapiens, certè Deus magis à peccatore distat, quàm à Borea Austro, foretque facilius, in eodem nido acciperet columbam, aut in eadem speculam cum agno, quàm in eodem corde cum peccatore Deum commorari. An ergo fieri potest, ut vel ad momentum gaudeatis? Deo præsentem, quid non grande & eximium sperare potest humanus animus? divina ceteros nos docent oracula, omnes hæc Dei præsentia animatos spei suæ vela latissimè explicasse. *Ego tecum*, dicit Ieraco Deus, cum illum ad spernendum Philistæorum insidias hortaretur. *Ego tecum*, dicebat Jacobo, cum illum

ad iter in patriam animaret. Ego tecum, dicebat Moyſi, cum illum ad afferendos in libertatem Iſraelitas ablegaret. Ego tecum, dixit ad Joſue, cum illum in Ducem populi eligeret. Ego tecum, dicebat Jeremiae, cum illum ad praedicandam protervis veritatem animaret. Qui autem à Deo deſertus eſt, quid porro ſperabit? *Va eis, cum reſceſſero ab eis!* ait DEUS per Oſeam. Nuncquid Samſoni idem erat, & Deum & robur corporis perdere? Idem Mannaſſi, DEO & libertate privari? Idem Sauli, Deo & regno exui? Idem Heli, Deo & ſacerdotio ſpoliari? Idem Ozia, Deum amittere & ſanctitatem? Idem Salomoni, Deo & Sapientia deſtitui? Idem Iſraëli, Deo ſimul, omnique fortunâ excidere? Hunc ipſiſſimum Deum perdidisti, peccatores! & tamen hæc jactura parum vos angit?

IV. *Vah quali, quantoque bono ſpoliati eſtis, cum DEUM perdidisti: quidquid meritum collegiſtis totâ vitâ præteritâ, quidquid laudabile & celo dignum feciſtis, interiit. Si mihi non creditis, audite, quid DEUS ipſe dicat per Ezechielem: ſi averterit ſe juſtus à juſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, ſecundum omnes abominaciones, quas operari ſolet impius, nunquid vivet? Minime profecto; non vivit! omnes juſtitia ejus, quas fecerat, non recordabuntur, in pravariatione, quâ pravariatus eſt, & in peccato ſuo, quod peccavit, in ipſis morietur. Hæc certe ſola comminatio ſufficere deberet emolliendo hominis*

pectori etiam ſilice duriori. Si quis inſtar Dominici Loricati in carnem ſuam atrociffimè læviſſet, jejuniiſ ſeſe attenuaſſet, ciliciis vexaſſet, flagris concidiſſet, lacerâſſet catenis, & poſtea lethalis criminis reus moreretur, omnis iſta auſteritas & vitæ rigor nec hilum valeret. Si qua inſtar Romanæ Melaniæ omnem in pauperes ſubſtantiam erogâſſet, veſtiviffet nudos, redemiſſet captivos, ægris inſerviſſet, pupillos ſuſtentaſſet, ac tandem gravis delicti rea migraret è vita, irrita & infructuoſa forent omnia. Si plures ad Chriſtum gentes convertiſſetis, quàm Indorum Apoſtolus Xaverius; ſi plura, quàm D. Thomas, doctiſſima volumina in emolumentum Eccleſiæ elucubrâſſetis; ſi plures Thomâ Cantuarienſi perſecutiones & odia ob Eccleſiæ deſenſionem tuliſſetis; ſi ex amore DEI plura ſubiſſetis tormenta, quàm Clemens Ancyranus; ſi in contemptu mundi Alexium, in paupertatis rigore Franciſcum Aſſiſiarem ſuperâſſetis; ſi in clauſtro ſanctitatem Monachorum Lirinienſium, in deſerto Anachoretas Thebaidis, in columnis prodigioſos Orientis Stylicas imitati eſſetis, & tandem in ea, quâ inquinati eſtis, iniquitate moreremini, omnis meritum theſaurus, omnis virtus, ac tota ſanctitatis excellentia periret. Et, quid porro opus eſt, repetere? *Omnes juſtitia, quas fecerat, non recordabuntur; omnes, omnes. O jacturam, ô infelicitatem; ô miſeriam, cruentis lachrimis deplorandam! Et tamen poſt detrimentum tam funeſtum exultare audeſis, ſicut*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Isa. 9. 3. *exultant victores captâ prædâ, quando dividunt spolia. Novi quidem, vos tam divites meritis non esse, nec tam locupletem meritorum thesaurum collegisse: veruntamen tot jejunia, quæ per vitæ decursum observâstis, tot conciones, quas auscultâstis, tot, quas dedistis Eleemosynæ, tot precum collæ & psalmi, quos recitâstis, tot exomologeses, Sacrificia & synaxes ubi sunt? non recordabuntur; heu infelicissimi, non recordabuntur. Et nondum lachrimis ac fletu diluistis? nondum in singultus prorumpistis? necdum in rugitus solvimini?*

V. Si pauper quidam colonus suo sudore & gravibus impensis arbores in villa paterna plantâisset, fructus peregrini, varii & excellentis, quales nec in hortis Alcinoi, nec in Atlantis aut Semiramidis pomariis unquam maturuere, & ramis jam onultis, fructuque maturo, insurgens subito turbo eisdem prosterneret, quis animi sensus miser foret, si manè pomarium ingressus stragem adeo diram intueretur? nunquid lumphato similis in ululatus & gemitus solveretur? Multò sanè dignior lachrimis est anima peccatoris; non enim fructus solum amittit pretiosissimos, jamque ad maturitatem perductos, sed arbores ipsas videt prostratas, & è radici-

Job. 31. 12. *bus evullas, eradicans gemmina, habitus nimirum virtutum infusos, ut nullus amplius fructus D E O dignus sperari possit, radix eorum exsiccata est, ait D E U S per Oseam, radix eorum exsiccata est; fructum nequaquam*

facient. Hanc vastitatem Spiritus Sanctus innuit, cum infaultam peccatoris animam, nunc vineæ arborum dentibus devastatæ, ut David Psalmo sexagesimo nono cecinit, in domui à nocturnis grassatoribus capilatæ, ut capite quadagesimo nono deploravit Jeremias, nunc civitati à militari hostium furore depopulatæ comparavit, ut quinto decimo capite Jobus asseruit. Et vos etiamnum festus dies agitis? cui ergo tandem lachrimas servatis, si tam calamitosam nimæ vestræ sortem sicis oculis spectatis?

VI. De Hebræis memorat D. Hieronymus, cum perditâ Hierosolymâ à Romanis sub jugum missi essent, in more positum habuisse, ut certo anni die unum in locum congressus jacturam suam plangerent, risu profusus insolito, nec ab ulla alia gente, quantumvis miserâ, usitato, auditoque dignissimo. Tempore D. Hieronymi gravissimè prohibitum erat Judæis, vel pedem Hierosolymis inferre, exceptâ solùm illâ die, quam de plantâ indigitabant, eratque dies anniversaria, quâ Romanæ legiones explicatis vexillis, striccoque ferro urbem ingressi, stragem luctuosam ediderunt. Verùm nec illâ quidem die Hebræi civitatem ingredi, nisi grandis pecuniæ lytro persoluto licebat, quod tamen mileri liberaliter numerabant, ut tutò & ad facietatem flere sibi liceret, sicque lachrimas suas caro pretio emere coacti sunt, qui quondam, Divinum sanguinem vilissimo vendidissent.

runt, ut ait S. Hieronymus. Præ-
 fisa ergo die illucescente, ingentes
 undique turmæ infortunati illius po-
 puli confluēbant; viri fæminæque,
 senes juxta ac infantes, virgines & vi-
 duæ, pulloque omnes indui habitu,
 sparso capillitio, crine inculto, veste
 pulveribus oblitâ, demissis in terram
 oculis, pallidi, tristes, muti, quan-
 tum per erumpentes ex afflicto corde
 singultus licebat, ut vultu, vestitu,
 gestu, & totâ corporis compositione
 irati in se numinis indignationem
 testarentur: ad portam civitatis ap-
 pelli effusissimo planctu lamentaban-
 tur ac percussis manu præcordiis, e-
 vulsisque crinibus urbem mæstissimè
 ingrediebantur. Cùm plateas do-
 molque, proh quantum diversas ab iis,
 quas Patres eorum quondam habita-
 bant, intuerentur, renovabantur sin-
 gultus? mox eodem ritu, superstitio-
 lo non minùs quàm lugubri, Tem-
 plum anxii quærebant, cujus ne vesti-
 gium quidem superesse, non igno-
 rabant, cumque illud minimè repe-
 tirent, de platea tamen in plateam,
 de compitis in compita vagi, mæsto
 ululatu, sanctuarii cineres, altare di-
 ructum, turres disjectas & solo æqua-
 tas, exhausta Gazophylacia, & por-
 ticus desolatas plangebant: ad tan-
 tam mæstitiam feralis musicorum in-
 strumentorum clangor accessit, qui
 lugubrem in modum eorum planctus
 interpolabant, neque enim in tam ce-
 lestri solennitate deerant tubæ, ac ci-
 tharæ, non jam amplius suaves ac
 amœnæ, sed querulæ & discordes, ut
 impletur Divina illa cominatio, cy-

tharas in luctum, tubas & lituos in
 planctum, vocemque lætitiæ in ge-
 mitus vertendam: & vox solemnita-
 tis versa est in planctum. Hunc in
 modum multis horis miseri nequic-
 quam lamentabantur, numerosâ sem-
 per militum coronâ cincti, qui pro
 civitatis securitate, ut in magno po-
 puli affluxu fieri assolet, ad evitandos
 aut exteræ gentis assultus, aut civium
 tumultus, collecti stabant. Cùm
 tandem ad abitum cogerentur, vix
 poterant miseri à murorum intuitu a-
 velli, unde supplices militibus facti,
 moram & inducias efflagitabant; illi
 verò non tam ad preces surdi, quàm
 lucri avidi, si planctibus, inquirunt,
 porrò indulgere lubet, pecuniis redi-
 mendi sunt. Quis crederet? etiam
 in has avaras exactiones, quantumvis
 inopes & egeni, consentiebant, ma-
 nuque iterum oculis admotâ, recen-
 tes lachrimas recenti pecuniâ, quasi
 nondum fletu satiati, emebant: *ad-
 huc fletus in genis, & livida brachia,
 & sparsi crines, & miles mercedem
 postulat, ut illis flere plus liceat.* Quod
 quidem factum in animo Hierony-
 mi tantum excitavit horrorem, ut
 diem illum luctûs extremo mundi ju-
 dicio æquiparare non dubitaverit;
 hocque Epiphonemate relationem
 suam clausit: & dubitat aliquis,
 cum hac videat, *de die tribulationis
 & angustia, nebula & turbinis, de
 die tubæ & clangoris?* Adeste igitur,
 Christiani; hunc ego eventum minu-
 tim vobis descripsi, ut in simili cau-
 sa similes in vobis affectus excitarem.
 Rem enim verò grandem! ob unius
 Y y 3 templi

templi terrestriſis jaſturam gens Hebræorum perfida tanto ſe luctu confecit, ut lacrimandi licentiam magno pretio compararet, nec inimicæ gentis Inſultibus, militum proterviæ & viliffimæ plebis petulantix ſe exponere dubitavit, quæ certatim confluerat, ut illuderet genti compaſſione quidem dignæ, cui nemo tamen condolebat; vos autem, qui probè nōſtis, vos perdidiffe, non DEI Templum, ſed aliquid longè pretioſius, nempe *DEVM templi*, non tantum non deploratis hanc jaſturam, ſed etiam ad planctus & lacrimas invitati riſui & deliciis indulgetis. Et quando tandem ad cor redibitis, & ſerio mentis conatu *DEUM* veſtrum quaeritis? ecquando tandem cum dolentis animi ſenſu iſta cogitabitis? en tranſeunt anni, labuntur menſes, ſol anniverſarius deſolationis veſtræ revertitur, vosque ipſi probè meminiffis, ac tacitè dicitis: ecce annus eſt; ex quo vindictam ſumpſi; ex quo laſcivus puellæ pudorem extorſi; ex quo affectui meo litavi! Oratores lacri ad poenitentiam vos modò invitant, conſcientiarum arbitri vos præſtolantur, ſocias vobifcum lacrimas amiciffimè commixturi; vos autem interea riſu ſolvimini, & non tantum non petitis, ut plorare vobis liceat, ſed nec ab aliis rogati plangitis. O poſſem utinam! afflicto ſpiritu vires veſtras agere, veſtrum cor ingredi, plangere veſtro loco, ac dolore omnis ſolatii experte interrogare: *ubi eſt? ubi eſt DEVS tuus?* ubi modò eſt nobilis virtutum chorus, qui

veſtra prius in anima ſedem fixis? ubi ille meritorum theſaurus? ubi caeleſtium gratiarum affluentia? ubi eſt *DEVS* tuus, qui in corde tuo tam amicè hoſpitabatur? Ah latro infernalis! nimium quantum patet, quis hoc miſerum deprædatus ſit: *manu ſuam miſit hoſtis ad omnia deſiderabilia ejus*. Quidquid ibi pulchrum, pretioſum, æſtimabile erat, ablatum eſt; extincta eſt charitas, fides, ſomniviva relicta eſt, ſpes languet, prudentia cæcutit, enervata eſt fortitudo, temperantia diruta, Juſtitia ſolata, aut omnino extincta eſt, quæque malorum omnium Epilogus eſt: *perditus DEVS*.

VII. Et utinam, perditus *DEVS*, malorum terminus eſſet! felices illuc dici poſſetis: verum ſumma mali in eo verſatur, quòd non tantum *DEI* amicitiã amiſeritis, ſed indignationem etiam ejus incurreritis: cum ergo inimicum habeatis *DEUM*, non adhuc lubet ridere? Veterum Romanorum nonnemo, cujus cauſa in ſenatu agitanda erat; cum cognoviſſet Tullium tantæ famæ oratorem ſibi adverſari, tantà triftitiã occupatus eſt, ut deſperato cauſæ ſux exitu violentas ſibi manus intruſerit: vos autem, qui veſtri eſt animi ſopor, minimè cordi ducitis, inimicum habere *DEUM*, & quidem in eo ſuo genere, ubi animæ cauſa, æterna mirum ejus inter Angelos beatitudinis vel æterna inter damnatos miſeria agitur. Sed heu infortunati! prævidem ſententia contra vos lata, & illis decifa eſt; ex quo enim læta

vos crimine contaminatis, fulmen
damnationis aeternae in vos libratum
est, & referata Inferorum fauces jam
hiant: dilatavit infernus animam suam;
jam infernales furiae cum impatien-
tia vos praestolantur, jam vos expec-
tant flammæ voraces; jam dracones
inferi patulo rictu adsunt, ut vos in
margine præcipitii stantes, jamjam-
que caluros excipiant. Vos autem
in hoc discrimine constituti, ridere
etiamnum, jocari & choreas agere?
Heu infelices! quis vos à lapsu reti-
ner, quis securitatem spondet, quis
animos suggerit? an in vestra fortè
potestate est, à ruina porro vos præ-
terire?

VIII. Illud præterea periculum
vestrum auget, peccatores charissimi,
quod, posteaquam à Deo secessionem
fecistis, creaturæ omnes in vos hosti-
liter insurgant; unde timeri meritò
potest, ne, dum vos ab iisdem à præ-
cipitio servandos creditis, ad casum
potius & ruinam ab iis impellamini.
Sapienter advertit D. Augustinus, ser-
vum, qui in Dominum suum injurio-
sus est, omnes ejusdem Domini con-
servos contra se irritare: *si servus cu-
juspiam à Domino suo recedat, non so-
lum Dominum ipsum exacerbat, sed
& totam ejus familiam justissime ir-
ritat.* Certè cum protervus Semei
maledicta in Regem Davidem inge-
reret, illumque jactis non minus la-
pidibus, quam injuriis lacerasset, Re-
gi Proceres illico certatim ad obrun-
dandum caput scelestum se obtulere:
vadam, & amputabo caput ejus. Om-
nes omnino creaturæ, ratione præ-

ditæ, eaque carentes, vivæ & mor-
tuae, animatae & sensu destitutæ, sunt
servi & Domestici DEI: omnes igitur
vindictam de peccatore eo mo-
do, quo possunt, exigunt: *ego vadam*,
exclamat terra, illumque de-
hiscens absorbebo, *Ego vadam*, ait
aqua, illumque fluctibus meis ope-
riam. *Ego vadam*, ingeminat aër,
eumque turbine meo evertam. *Ego
vadam*, clamat ignis, & illum ardo-
re meo consumam. Ita pariter nu-
bes, fulmina, venti, omne aconitum,
omnis fera se offert, *ego vadam.* Nec
id metaphoram dumtaxat esse creda-
tis: indubitatum enim est, plus po-
testatis & virium creaturis inesse ad
nocendum impio, quam justo; quam-
diu homo conservavit Innocentiam,
nullam creaturarum ipsi, velut om-
nium domino, nocere potuisse, in
comperto est; quin D. Ambrosius
asseverat, nec rosæ spinas, nec cicu-
tæ toxicum, nec viperis venena tunc
fuisse, nec desunt, qui, cum causam
indagant, cur dæmon Evæ locuturus
serpentis potius figuram, quam leo-
nis, lupi, aut alterius animantis in-
duerit, docent, id propterea factum,
quod serpens animal domesticum Evæ
& in paucis charum fuerit, adeo ut nul-
lum illi æquè in amoribus esset, illum
in sinu foveret, ac in deliciis haberet,
haud aliter, quam fæminæ nobiles
catellos suos; tantum aberat, ut à
quopiam animalium offensam sibi
homo metueret. Posteaquam verò ho-
mo rebellis D E O factus est, om-
nes in illum creaturæ se armarunt:
armata sunt in ultionem; quis autem
dubi-

Procop.
Gaz. in
c. 3. Gen.

dubitet, eas in impios magis quam justos insurgere, ut testatur Ecclesiasticus: *Bestiarum dentes, & scorpium, in exterminium impiorum.* Quid ergo vobis eveniet, peccatores, in statu tam misero constitutis, nisi prava deseratis consortia, aliena suis dominis reddatis, ereptam famam & honorem restituantis, cum inimico in gratiam redeatis? Quid si enim creaturarum quæpiam facultatem à Deo impetraret, vitæ vestræ insidias struendi? quid si lethiferum animal incautos morsu læderet? quid si aut fulmine meris, aut tacti fulmine, aut ruinâ involuti periretis? an non æternæ salutis discrimen subiret anima? cur ergo in tantis periculis etiamnum ridetis? *Qua enim possit illic esse voluptas? liceat mihi cum Divo Chrysostomo dicere, ubi metus, ubi discrimen, ubi periculum, ubi tantorum malorum expectatio? ubi tribunalia, ubi accusationes, ubi iudicis ira? ubi gladius, ubi carnifex, ubi barathrum, & deportatio?*

IX. An fortè spem vestram in Tutelaribus angelis repositam habetis? illi quidem libenter protegent justos, & eorum commodis invigilant, seque ad omnia eorum obsequia demittunt: certè cuidam, cui nomen Aurelio, conclave composuerunt, velut si illi à cubiculis fervirent, Christinae vulnus obligabant, & chirurgorum officium præstabant; Antonio epistolas deferabant, & tabellariis munere fungebantur; Isidori loco aratrum ducebant; in navi Basilidis nauclerum agebant; Landradæ tumultum fode-

runt, & vespillonis officium subierunt; Wandregisilo vestes ancillis & molestum accidit, obsequium etiam levissimum impiis exhibere, cum enim DEI unice sibi inimicos eos esse norint, quo, quos, animo, quo in eos affectu creditis? Nec tamen dixerim, à turbaribus genis peccatores penitus obrelinqui; comitantur eos, fatentur, quacunque incedant, etiam ulque ad limina ludorum infamium, usque ad lupanaria, & scelera conciliabula, sed quâ fronte petere potestis, ut longius vobiscum progrediantur? Ergo certè crediderim, quod fors præstolentur ad limina, vosque cum lechrimis arbitrentur, & quanto magis vos tripudiis & lasciviæ indigetis, tanto magis illi luctu solvantur. Ecce viventes clamabunt feris, vobis sunt Isaiæ gravissima, angeli amare flebunt. An ergo vestri impendant obsequium Angeli, quoniam tanti doloris causam præbetis? Si tantem illi vos deserant, quorum præcipuum interest, vos tueri, quis porro vos periculis, tam æternis quam temporalibus, subducat? Considerate vim in media tempestate fluctantem: quo ibit absque navarcho? unde dete effedum inter aspera rupium, quò feretur absque ductore? accedite oviculam in saltu sine pastore, cæcum in præcipitio sine duce, in tenebris absque direcho: talis, talis, si magno Basilio credimus, exitus eorum est, qui Angelum larem irriterunt, fugarunt, suisque locis

seribus procul à se repulerunt, longè à peccatoribus salus.

X. Sed nec ad sacra Orationis asylum vobis porro licet confugere, quia preces vestrae inefficaces sunt & infructuosae, ut DEUS ipse per Isaiam testatur: *Cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam.* Expertus id est magno suo damno scelestus Antiochus, qui, dum è gravissimo morbo decumberet, supplicibus DEUM votis fatigabat, sed irrito eventu: *scilicet sceleratus Dominum, à quo non erat misericordiam consequenturus.* Unico solum circumstantia est, in qua peccatorum preces repulsam non ferunt, si scilicet delictorum veniam seriò petant: ad omnia cetera eorum vota furdus est DEUS: & hæc fuit causa, ut doctissimus Sauterz notat, cur DEUS Antiochi preces cum nausea repelleret; non enim veniam scelerum, sed sanitatis donum efflagitabat. Stergo non solum ingratae, sed etiam exorta & execrabiles sunt feruentissimæ etiam preces vestrae, quamvis propositum sceleris non deponitis, juxta illud proverbiorum. *Qui declinat aures suas, ne audiat legem, oratio ejus erit execrabilis: quis obsecro, status est vestro pejor ac infelicio: quò confugietis, ut opem in calamitatibus, solatium in angustiis, prosperitatem in negotiis, tutelam in periculis sperare possitis? An cum Davide Dei laudes cantabitis? sed ille vos è choro suo eliminat: non est speciosa laus in ore peccatoris: ubi acutè observat Chryostomus, Regium Psalmum, cum creaturas ad dicendas Deo*

laudes invitaret, truculentissimas etiam advocasse; invitavit enim scorpiones, serpentes & dracones, peccatores verò non invitavit; dixit quidem, *Laudate Dominum dracones*; minimè tamen, *laudate Dominum peccatores.* Usque adeo nec laudes ipsæ, à peccatoribus profectæ, Deo gratæ sunt: *Scorpii, serpentes, dracones,* ait S. Doctor, *invitantur ad laudandum Deum: quis vero excluditur? Solus peccator, solus peccator, heu miser! solus peccator, ab hac sacra chorea excluditur.* Quid faciendum vobis restat? an largas elemosynas distribuetis? Sed Deus aurum vestrum abominatur. An peregrinationes longinquas obibitis? Sed Deus horret, à vobis hoc in statu visitari. An voluntariis suppliciis animadvertetis in corpora? Sed peccatorum jejunia execratur. Facite ergo, quidquid libuerit, quamdiu lethalis noxæ rei estis, nullum operum vestrorum meritorium est: *Incensum abominatio est mihi, calendas vestras & solemnitates vestras odit anima mea, laboravi sustinens; laboravi sustinens.* Nec tremendo Missæ sacrificio interesse vobis porro in meritum cedit, nec conciones audire, nec incedere nudipedes, nec infirmis opitulati, nec peregrinos recipere, aut quocunque alio pietatis opere perfungi: magis tamen expedit, fieri à vobis hæc pia opera, quàm omitti, cum DEUS ex Theologorum doctrina majori propterea longanimitate vos toleret; laborat quidem in vobis ferendis, sed & sustinet; fatendum tamen est, omnia illa opera esse instructuosa,

Homil. quando presbyt. est designatus.

Is. 1. 13.

R. P. Segneri Quadragesimale.

Z z

&c

& non nisi *mortua* appellari posse.

XI. Quid ergo reliquum vobis est, nisi ut creaturæ omnes, in vestram perniciem conjurent, terra, aqua, aër, ignis, plantæ, animalia, & dæmones ipsi diu suspiratam à Deo licentiam tandem extorqueant, spiritum vobis elidant, & certatim exclament: *noster est, noster est: Deus dereliquit illum, persequimini, & comprehendite eum, quia non est, qui eripiat.* Vos verò interea omnem miseræ vestræ sensum adeo exuistis, ut etiam exultare delectet! O stultitiam! ô stupiditatem! memini de vitulo marino me legere, quòd in tempestate tripudiet, & dum illa sævit, somno altissimo ac imperturbabili indulgeat. Verùm id parùm moror; novi enim, eundem in symbolum bonæ conscientiæ à scriptoribus adduci, in cujus favorem illa Jobi verba probata sunt: *Requiesces, & non erit, qui te exterreat.* Sinite, quiescat Petrus, carceri Solymæo mancipatus; quiescat Paulus, vinculis in Macedonia constrictus; illud cum Ecclesiaste obstupesco esse impios, *qui ita securi sunt, quasi justorum fata habeant.* Ego certè, qui id fieri possit, comprehendere nunquam potui, neque aliam cæcitatibus hujus causam suspicor, quàm quòd miseri isti aut non cogitent de malis suis, aut illa non agnoscant: postquam autem hæc à me sermo vestro fideli intellexeritis, dicite ingenuè, nunquid extremæ arrogantia est, peccatorem se meminisse, & animum habere ridendi?

P A R S A L T E R A.

XII. E T quis tandem mihi caelum memoret, cur peccator cum tanta animæ suæ inferat malitiam parùm tamen illa cordi habeat, aut apprehendat? Ecce illum in peccatu! Si, quoties in blasphemiam erupit impius, toties lingua horretius intumesceret; si ad omne furtum minus contractæ arelcerent, si post omnem fraudem & dolum mens tota habesceret; si ad omne opus lascivissimum scabie aut lepræ caro macesceret: an tantos in mundo blasphemos, fures, impostores, & lascivos futuros esse creditis? cum autem vitulum animæ, à noxa gravi illarum viternum sit & occultum, minimi estimatur. Admirandus sanè est fulminis effectus: incidit illud quoadque in scrinium auro plenum, aurum consumit, incendit, & in cineres redigit, intactâ arculâ; quisquis illam aliquid, nihil damni passam arbitratur, & tamen planè exhausta est. Id ipsum fecit peccatum; Regem Davidem à nihilum rededit, sceptrum tamen vitium in manu, coronam in capite, torquem in collo, clamidem in humeris reliquit, & princeps miser dominum tamen gravissimum ignoravit: *Ad nihilum redactus sum, & deservivi.* Quid ergo fieri necesse est? Nihil aliud opus est, qui illud aperiat: *idipsum ego hodie feci: Argui vos de peccatis, nec dubito, quin probè vobis peccatum sit, damnus vestrum non nisi gravissimum esse, atque adeo, si qua adhuc superest salutis vestræ cura,*

non dubito, vos ad lachrimas & serium de peccatis dolorem, non verò ad risum & latitiam movendos.

XIII. Sed fingite, nullum vobis à peccato malum infligi, ponamus, & fortunam vestram & prosperitatem inde augeri; dicite tamen, qui fieri potest, ut rideatis, cum non ignoretis vos DEUM gravissimè offendiſſe, qui plurimis vos beneficiis affectit: *Exaſtaſtiſti*, ut ait Baruch Propheta, *exaſtaſtiſti eam, qui fecit nos, Deum aeternum*. Quid autem ille in vos deliquit, ò Spectatores! ut vobis tam volupe sit & jucundum, eum offendere? si capitalis ille inimicus vester eſſet, qui vitæ vestræ infidias struxit; tum sanè permitterem, ut aliquod ex illatis ipsi injuriis solatium caperetis; cum autem summus vester benefactor sit, *qui fecit vos*, cur, quæſo, ad ejus injurias rideatis? Sanctissimus ille Smirnenſium Præſul, & Apostolorum gloriosissimus ſucceſſor Polycarpus, ætate jam cunã ad Proconſulis tribunal citatus eſt, ideo reus, quòd Christum adorisset; integerrimi nominis fama, & ætatis provectæ decora canities, hoſtium etiam benevolentiam, & infidelium venerationem ei conciliabant; Tyrannus ipſe, qui illum tanquam reum & morti adjudicandum citaverat, eum ut innocentem morti subtrahere ſtudit: cum verò nec precibus, nec promiſſis, nec minis & terroribus illum à fide Christo datâ poſſet avertere, id tandem conſilii ipſi propoſuit, ut ore ſaltem & linguâ, si ſerio id nollet, Christi nomen vel ſemel blaſphe-

maret; omni tunc eum ſupplicio liberum, doniſque maximis locupletem ad Eccleſiam ſuam remittendum. Ad hoc conſilium planè ſathanicum ſancto quodam horrore venerandus ſenex obſtupuit, elevatiſque in cælum oculis octoginta, inquit, anni ſunt, ex quibus Domino huic inſervio, nec unquam vel leviffimè ab Eo me lælum, imò plurimis ſummisſque beneficiis affectum memini; cur ergo dominum tam bonum, tam benignum laceſſere me jubes? *Octoginta ſex annos illi jam ſervivi, & nullo me hæcenus affectit incommodo, quomodo igitur regem meum, qui me ad hoc uſque tempus ſervavit incolumem, contumelioſis verbis poſſum aſſicere?* Nec à verborum conſtantiâ facta degenerabant; ad rogi enim ſibi parati aſpectum totus exultavit, ſibi ipſi calceos detraxit, veſtes exuit, rogoque conſenſo in flammas ſe ipſum conjecit, non velut vitam ibi poſiturus, ſed Phœnicis inſtar veteres exuvias mutaturus. Ah Chriſtiani! quo, quæſo, delicto DEUS tam malè de vobis meritus eſt, ut vos delectet, eum offendere, & velut ultionem de Eo ſumere? *nunquid ultionem vos reddetis Joël. 4. mibi?* Jam multi veſtrùm, & vultum macie extenuatum, & crinem canitiæ conſperſum gerunt; an ſalvâ veritate poteſtis dicere, toto vitæ decurſu malè unquam ab ipſo vos habitos? Eja edicite liberè! quod tandem ille in vos tanto annorum intervallo commiſit neſas, ut hanc ei gratiam reddatis? & *ulciſcimini*, Joëlis verba appono, & *ulciſcimini vos contra dominum!* An hoc fortaiſis promeruit, dum è ſinu

nihili benignissimè vos extraxit, & vitæ lucisque usuram vobis indulsit? an fortè ideo, quòd natales vestros nobiles fecerit, & honoratâ profapiâ illustres? An fortè, cum aliis silvas incultas, aut insulas desertas, aut infida barbarorum littora habitanda dedit, vobis civitatis hujus delicias servaverit? an fortè, quòd dotibus tam eximiis vos locupletârit, aut ad munia tam honorifica promoverit? an quòd divitiis ad splendorem usque vos auxerit, aut prole numerosâ coronât? an fortè, quòd morbo vos afflixerit, aut exercuerit adversis? Quodsi & hoc fecit, id sanè non ex vestri odio, sed commodi temporalis non minùs quàm æterni studio effecit: *Flagella Domini, ait sapientissima Judith, flagella Domini, quibus servi corripimur, ad emendationem, non ad perditionem nostram evenisse credamus.* Quo ergo suo merito tantam in se barbariem & inhumanum agendi modum concitavit, ut ad vindictam tam portentosam (liceat cum Juditha prosequi) aspiremus? *Nos ergo non ulciscamur nos pro his quæ patimur!* Sed erravi, jam tandem conjecturâ assequor, quo tempore id promeruerit: tunc nimirum, cum nudus è Crucis patibulo vestri amore affixus pependit; cum spinis saucius, distentus funibus, sectus flagellis, & clavis perforatus est? tunc enimverò eas amoris mutui vices à vobis promeruit. An non verum dico? si ita est, eja; accedite alacres, vindictam sumite de injuriis, quas vobis intulit; *ulciscimini, ulciscimini!* id enim verò æquum & justum est; *ulciscimini vos contra*

Dominum, nec enim ego vobis in re deo hauc voluptatem, ne tantâ vos felicitate defraudem. Ite, ite animos; Sanguinem illum conculcate, qui vos ab inferis extractos in libertatem abstruxit; nomen illud injuriis profcindite, quod vobis genuit salutem; contempnite Dominum illum ad nausam usque, qui vestri amore opprobrium hominum factus est, & gentium lubricum. Eja oculos in crucem defigite, ibi, ibi pendet inimicus vester: *ulciscimini, ulciscimini!* iterum, iterumque repeto; *ulciscimini, ulciscimini!* vindictam sumite de Carne illa Sacramentali vestris plagis sauciâ; fecit Caput propter vos transfixum, oculos vestri amore clausos, latus in vestri gratia hians & apertum, corpus pro vobis laceratum; si enim Christus vos offendit, qui tanta vestra salutis ergo labiuit, eja copiosam vindictam curam habetis; *ulciscimini, ulciscimini!* iterum repeto, *ulciscimini vos contra Dominum!* Quodsi autem majori propterea amore dignum censetis, cur non volupe vobis est, illum offendere? Eja quid ad vos defendendos respondetis? an non firmissimè decernitis, quod vobis spero, pedem hinc non movetis, nisi pari animi dolore noxas depleveritis, quâ illas voluptate patratistis? **DEI** à vobis offensi clementia vim ab huc aliquam vos movendi habet, eos vos, obtestorque, à peccatis potè abstinete! Hic terminum tandem statuente noxis præteritis, & effrænatae morum licentiæ! Dissimulentur culpa hucusque commissa, & vel ætatis improbitatis, vel naturæ fragilitati, vel

Judith. 8. v. 21.

sensuum rebellionem, vel suggestioni inimici impucentur; Avertat DEUS, ne potero voluptatem nostram in illatis Deo injuriis constituamus. Sufficiat prateritum tempus, (sicut mihi dicere cum D. Petro), sufficiat prateritum tempus ad voluntatem gentium implendam, qui ambulaverunt in luxuria, desideris, vinolentiis, commensationibus, potationibus, & illicitis idolorum cultibus: quid enim aliud est, si verum eloqui placet, omnis culpa lethalis, nisi quedam idololatriæ species?

XIV. Si tamen aliquis vestrum his omnibus necdum movetur, id saltem gratiæ mihi concedat, quam in laboris mei præmium & compensationem genuflexus efflagito, ut, cum posthac peccabit, cum in locum concedat, ubi beneficiorum Divinorum præsentia, ingratitude suam exprobrare ei non possit. Sed quorsum ibitis misere-

ri? an in suburbana vestra, tantam frugum copiam vestri amore à DEO cumulata? an in hortos, tot floribus in vestri gratiam ornatos? an in montes, in vestrum commodum tantam undarum abundantiam gravidos? an in campos, tantam propter vos fecunditate beatos? an in silvas, tot feris in vestram utilitatem populas? an in maria, tantam piscium copiam ad vestras delicias habitata. Quod ibitis, ut solem vestros in usum lucentem non videatis, aut caelos, indefesso circuitu vestri causa rotatos? Misericordiam Domini plena est terra; quod idem est ac dicere: in toto, quam late patet, terrarum orbe nullus est locus, in quo cum voluptate & gaudio peccare possitis, nisi ad extremam ingratitude deducti, ubique DEUM velitis offendere cum voluptate, cui volupe est, ubique vobis benefacere.

SERMO VIGESIMUS NONUS.

DIE LUNÆ POST DOMINICAM PASSIONIS.

Miserunt Principes & Pharisei Ministros, ut apprehenderent IESUM. Ioan. 17.

Ex me nosse cupitis, Auditores, in quem præcipue obicem offendant, qui virtutis semitam animose calcant,

dicam facile, non esse alium, quam contradictiones, quas boni iustique à malorum insolentia patiuntur. Aberrat sane, quisquis in mundo Isaacum sine Ismaele suo, Jacobum sine Esau, Annam sine Phenenna, Davidem abs-